

Ειρωνεία

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Με την ειρωνεία ο συγγραφέας αποσκοπεί να καταγγείλει/ να καυτηριάσει/ να επικρίνει [...] και να προβληματίσει/ αφυπνίσει τον αναγνώστη για [...]. Έτσι φορτίζεται συναισθηματικά ο αναγνώστης και έλκεται το ενδιαφέρον του. Το ύφος καθίσταται καταγγελτικό, δηκτικό και σαρκαστικό και ο λόγος αποκτά ζωντάνια και παραστατικότητα. Τέλος προκαλεί στον δέκτη αισθητική απόλαυση, καθώς του κινητοποιεί τη φαντασία.

Άσκηση εφαρμογής

Ποιο είναι το επικοινωνιακό αποτέλεσμα της ειρωνείας στην παράγραφο;

Περιγράφοντας ο Αλβέρτος Σβάιτσερ τη δράση του στη ζούγκλα της Ισημερινής Αφρικής, δεν μπόρεσε να ξεχάσει το μεγάλο χρέος του, αφού μέσα του ο κοινωνικός παρατηρητής ήταν αναπόσπαστος απ' τον φιλόσοφο και τον καλλιτέχνη: Να καταγγείλει στην πολιτισμένη ανθρωπότητα του καιρού του τις συνθήκες ζωής των ιθαγενών κάνοντας μαζί και τις υποδείξεις του για την καλύτερη τους. Έτσι, όταν χρειάστηκε να ρωτήσει αν έχουμε, - **εμείς «οι πολιτισμένοι»**, - το δικαίωμα να επιβάλουμε την κυριαρχία μας σε λαούς πρωτόγονους, δε δίστασε ν' απαντήσει ο ίδιος μ' ένα κραυγαλέο «όχι!», όσο ο μοναδικός σκοπός μας είναι ν' αποσπάσουμε απ' τις χώρες τους υλικά κέρδη. Κι ενώ έβλεπε τη δικαίωση μιας κυριαρχίας μονάχα στην ηθική και υλική εξύψωση των ιθαγενών, υπογράμμιζε την τραγική αντίθεση ανάμεσα στα συμφέροντά μας και τα δέοντα του εκπολιτισμού τους, που οδηγούσε τις αμοιβαίες σχέσεις σε αδιέξοδο. Γιατί οι πρωτόγονοι, επιθυμώντας να κερδίσουν χρήματα, για ν' απολαύσουν γ' αγαθά του πολιτισμού, θυσιάζανε πρόθυμα την ελευθερία τους στους λευκούς, που τους αντιπρόσφεραν τα φονικά προϊόντα τους (οινοπνευματώδη ποτά, ναρκωτικά, τρόφιμα ασυμβίβαστα με το κλίμα της Αφρικής κ.ά.), συντελώντας έτσι στον εκφυλισμό τους. Αν όμως ο κοινωνιολόγος διαπίστωνε μια κατάσταση, ο ανθρωπιστής επιμένει σε μια αρχή: «Όποιος αιστάνθηκε τον πόνο και την αγωνία έχει χρέος να βοηθήσει για να δοθούν εκεί κάτω οι πρώτες βοήθειες, που έλαβε κι ο ίδιος όταν έπασχε. Γιατί κανένας μας πια δεν μπορεί ν' ανήκει μονάχα στον εαυτό του, μα έχει γίνει αδελφός εκείνων που πόνεσαν. Η ίδια η αρρώστια, αλληλοποιώντας τους ανθρώπους με τη σφραγίδα του κοινού πόνου, επιβάλλει σαν ύψιστο καθήκον ανθρωπισμού την ιατρική βοήθεια στις αποικίες».

απάντηση

Ο συγγραφέας στη παράγραφο του κειμένου χρησιμοποιεί ειρωνεία (εμείς «οι πολιτισμένοι»), αποσκοπώντας να καταγγείλει και επικρίνει την δήθεν ανωτερότητα του δυτικού κόσμου που του δίνει το δικαίωμα να εκμεταλλεύεται του ιθαγενείς και να προβληματίσει/να αφυπνίσει τον αναγνώστη για την αδικία που υφίστανται οι ιθαγενείς και την σκληρότητα. Με την ειρωνεία το ύφος γίνεται καταγγελτικό, σκωπτικό και δηκτικό. Ο λόγος αποκτά ζωντάνια και παραστατικότητα και κεντρίζεται το ενδιαφέρον και η προσοχή του δέκτη. Προκαλεί συναισθηματική φόρτιση και αισθητική απόλαυση, καθώς του κινητοποιείται η φαντασία.